Από την προϊστορία στην αρχαιότητα

Συνοπτικό διάγραμμα των Προϊστορικών χρόνων στον ελλαδικό χώρο

(2,5 εκατ. χρόνια - 1100 π.Χ.)

Εποχή του Λίθου
(2,5 εκατ. χρόνια - 3000 π.Χ.)

Παλαιολιθική εποχή
Μεσολιθική εποχή
Νεολιθική εποχή
(7000 π.Χ. - 3000 π.Χ.)

Εποχή του Χαλκού
(3000 π.Χ. - 1100 π.Χ.)

Πρώιμη Χαλκοκρατία
(3000 π.Χ. - 1900 π.Χ.)

Ηπειρωτική Ελλάδα
(Πρωτοελλαδικός πολιτισμός)

Αιγαίο
(Πρωτοκυκλαδικός πολιτισμός)

Προανακτορική Κρήτη
(Μινωικός πολιτισμός)

Μέση Χαλκοκρατία
(1900 π.Χ. - 1600 π.Χ.)

Μεσοελλαδικός πολιτισμός

Μεσοκυκλαδικός πολιτισμός

Παλαιοανακτορική Κρήτη
(Εμφάνιση Γραμμικής α' γραφής, έναρξη ιστορικών χρόνων)

Ύστερη Χαλκοκρατία
(1600 π.Χ. - 1100 π.Χ.)

Νεοανακτορική Κρήτη
(1600 π.Χ. - 1450 π.Χ.)

Κρητομηκυναϊκός πολιτισμός
(1450 π.Χ. - 1100 π.Χ.)

Εποχή του Σιδήρου
(11ος - 3ος π.Χ. αιώνας)

Γεωμετρικοί χρόνοι *(11ος - 8ος π.Χ. αιώνας)*
Αρχαϊκοί χρόνοι *(8ος - 5ος π.Χ. αιώνας)*
Κλασικοί χρόνοι *(480 π.Χ. - 323 π.Χ.) αιώνας)*
Ελληνιστικοί χρόνοι *(323 π.Χ. - 30 π.Χ.)*
Ρωμαϊκοί χρόνοι *(1ος - 3ος μ.Χ. αιώνας)*

1η ΑΙΘΟΥΣΑ – Το σπήλαιο του Πανός

Το σπήλαιο που βρίσκεται στην περιοχή της Οινόης πρωτοκατοικήθηκε το 5.300π.Χ.(νεολιθικοί χρόνοι), τότε που έφτασαν οι πρώτοι άνθρωποι και εγκαταστάθηκαν στην εύφορη κοιλάδα του Μαραθώνα. Πολύ αργότερα, το 490 π.Χ., μετά την μάχη του Μαραθώνα, το σπήλαιο αφιερώθηκε από τους Αθηναίους στον θεό Πάνα για την βοήθεια που λέγεται ότι τους προσέφερε κατά την διάρκεια της μάχης εναντίον των Περσών.

Νεολιθική Εποχή (6500 π.Χ. - 3000 π.Χ.) — Παραγωγικό στάδιο

Η ζωή στο σπήλαιο

Α. Δραστηριότητες του ανθρώπου εκείνη την εποχή

·Είναι γεωργός και κτηνοτρόφος.

·Διαθέτει έντονο θρησκευτικό συναίσθημα.

Β. Πού κατοικεί

·Αποκτά μόνιμη κατοικία. Χρησιμοποιεί τα σπήλαια είτε για κατοικία, είτε για τόπο ταφής.

·Σχηματίζει χωριά και πόλεις.

Γ. Τεχνολογία

·Χρησιμοποιεί την κεραμική.

·Τα εργαλεία είναι μεγαλύτερα από αυτά της μεσολιθικής περιόδου, και καλύτερα κατεργασμένα.

·Ανακατεύοντας χώμα και νερό, φτιάχνει με τα χέρια του απλά αγγεία, τα οποία χρησιμεύουν για αποθήκευση τροφής.

Αγγεία της Νεολιθικής εποχής

Θραύσματα από αγγεία της Νεολιθικής εποχής, που βρέθηκαν στο σπήλαιο του Πανός.

Τα αγγεία αυτά στην συνέχεια ψήνονται σε καμίνους με ξύλα.
·Αναπτύσσει για πρώτη φορά την κάμινο, η οποία θα εξελιχθεί αργότερα, κατά την εποχή των μετάλλων.

Δ. Τέχνη

·Κατασκευή πήλινων αγαλματιδίων, τα οποία συνήθως παριστάνουν γυναικείες μορφές που συχνά κρατούν παιδί στην αγκαλιά.
·Διακόσμηση των αγγείων με γεωμετρικά σχήματα.

Ευρήματα της Νεολιθικής εποχής από τις ανασκαφές στο σπήλαιο του Πανός.

Αγγελική Οικονόμου

Ποιος ήταν ο θεός Πάνας;

Ο Πάνας ήταν γιος του αγγελιαφόρου των θεών, του Ερμή και της Νύμφης Δρυόπης. Η μορφή του Πάνα ήταν αλλόκοτη και τρόμαζε όσους πλησίαζε. Τα πόδια του ήταν πόδια τράγου, το πρόσωπο του καλυπτόταν από πυκνή γενειάδα, τ΄αυτιά του ήταν μυτερά και είχε δυο κέρατα στο κεφάλι του. Μόλις γεννήθηκε ο Πάνας η μητέρα του η Δρυόπη τρόμαξε βλέποντάς τον και τράπηκε σε φυγή εγκαταλείποντάς τον. Ο Ερμής που τον λυπήθηκε τον πήρε στην αγκαλιά του και τον παρουσίασε στους θεούς του Ολύμπου, οι οποίοι άρχισαν να γελούν γοητευμένοι από την μορφή του και ο θεός Διόνυσος τον δέχτηκε με χαρά στην συντροφιά του.

Ο Πάνας τον περισσότερο καιρό του τον περνούσε στη φύση, τριγυρνώντας ανάμεσα στα βουνά και στα ρυάκια σκορπώντας μελωδίες με τον αυλό του που είχε φτιάξει από καλάμι.

Ο Πάνας ήταν θεός των βοσκών. Αλλά και όσοι μάχονταν και αγωνίζονταν δίκαια είχαν προστάτη τους τον Πάνα, γιατί θεωρούσαν ότι με την βοήθειά του θα κατάφερναν να τρέψουν σε φυγή τους εχθρούς τους, να σπείρουν δηλαδή στους αντιπάλους τους τον **πανικό**, όπως ονομάστηκε από το όνομα του θεού, ο φόβος που καταλαμβάνει τους ανθρώπους και που τους κάνει να βλέπουν την φυγή ως μόνη σωτηρία.

Γιατί το σπήλαιο στην περιοχή της Οινόης φέρει το όνομα του Πανός;

Οι Αθηναίοι τίμησαν τον θεό Πάνα για την βοήθεια που τους προσέφερε στην μάχη του Μαραθώνα αφιερώνοντάς του το σπήλαιο της Οινόης.

Σύμφωνα με τον μύθο, ο ημεροδρόμος **Φειδιππίδης** επιστρέφοντας από την Σπάρτη, όπου τον είχαν στείλει οι Αθηναίοι να ζητήσει βοήθεια για την μάχη με τους Πέρσες, συνάντησε τον θεό Πάνα στον δρόμο, ο οποίος του υποσχέθηκε πως θα προσέφερε την βοήθεια του στους Αθηναίους. Και όπως λέγεται, κατά την διάρκεια της μάχης ακουστήκαν τρομερές κραυγές, που προκάλεσαν πανικό στους Πέρσες και τους έτρεψαν σε φυγή.